

сільськогосподарська продукція – на 27,7% (по індексу цін виробників, який іноді називають „оптовою інфляцією”). Останній показник з певним лагом повинен відбитися на цінах в продовольчих магазинах.

Аналогічна ситуація і на ринку нафтопродуктів: у складі індексу споживчих цін бензин подешевшав за два місяці на 0,4%, а індекс цін виробників відбив подорожчання коксу та продуктів нафтопереробки на 8,5%.

Якщо вплив деяких чинників буде зменшуватися (наприклад, сезонний дефіцит деяких продуктів харчування, повернення пільг на ПДВ на деякі товари, введення тотальної голографізації копій сертифікатів відповідності товарів), то інші продовжать свій вплив на протязі року (зростання цін оренди нерухомості, підвищення цін на світових ринках, що спричиняє підвищення цін на імпортні товари, очікуване зростання доходів частини населення тощо).

Таким чином, економіка України характеризується значним інфляційним потенціалом, в основі якого ми бачимо особливості відтворювальної структури народного господарства, його незбалансованість, високий рівень витрат на одиницю продукції, надмірну монополізацію тощо.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСОБИ ЗБАЛАНСОВАНOSTІ БЮДЖЕТУ ТА ЙОГО СТАН В УКРАЇНІ

Бондаренко В. Ф., Махнуша І.М.

Державний бюджет основний державний фонд централізованих коштів, який уряд використовує для фінансування своєї діяльності. Він виступає балансом доходів і видатків держави, що ухвалюється на фінансовий рік, основним фінансовим планом держави.

Державний бюджет має бути збалансованим, тобто видатки повинні дорівнювати доходам. Якщо доходи перевищують видатки, то має місце надлишок (профіцит) бюджету, якщо видатки більші за доходи, то виникає дефіцит бюджету.

Ефективна діяльність держави, реалізація її основних функцій та досягнення макроекономічних цілей неможливі без налагодженої соціально - економічної політики, одне з чільних місць у якій належить фіскальній політиці. Бюджетно-податкова політика покликана регулювати державний бюджет. Акумуляуючи за допомогою податко-

вих надходжень значні фінансові ресурси, держава таким чином здійснює свою різнобічну діяльність.

Існує дві основні концепції збалансування державного бюджету: кейнсіанська (підвищення сукупного попиту за рахунок збільшення державних видатків та його обмеження через підвищення податків) і класична (підвищення сукупного попиту через зниження податків та його обмеження за рахунок зменшення державних видатків).

Бюджетний дефіцит, безперечно, впливає на функціонування національної економіки. Його економічні наслідки відомі як проблема витіснення. Цей ефект полягає у зменшувальному впливі бюджетного дефіциту на видатки приватного сектора (приватні інвестиції та споживчі видатки). Більшість економістів погоджуються з зазначеною проблемою, але досить не дійшли згоди щодо масштабів цього ефекту. Питання постає у тому, що збільшення державних видатків формує сподівання щодо підвищення прибутковості підприємництва, що є важливим визначником інвестицій.

Зростання бюджетного дефіциту впливає і на поведінку споживачів. Існує два підходи до аналізу цієї проблеми: традиційний і рикардівський. Згідно з традиційним підходом зниження податків позитивно позначається на розвитку національної економіки у короткостроковому періоді, проте негативно у довгостроковому (зменшення національних заощаджень, обмеження економічного зростання). Прихильники рикардівського підходу вважають, що скорочення податків не обмежує зростання заощаджень, а лише переносить податковий тягар з поточного у майбутній період.

Що стосується українських реалій, то аналіз результатів економічного розвитку за період 1999-2003 рр. визначив пріоритети державної політики. Протягом цього періоду спостерігається значне зростання податкових надходжень, що прямо вказує на імплементацію стимулювальної фіскальної політики за кейнсіанською концепцією.

За 2000 рік в Україні була визначена понад 25,8 відсотків, у 2001 році -6,1 відсотків. Але саме в ці роки спостерігалися найвищі показники зростання ВВП - 5,9 та 9,2 відсотків відповідно. 2001 рік можна взагалі визначити роком економічного злету: бюджет був майже збалансованим за методологією МВФ (зауважимо, що саме в цей період податкові надходження були зменшені на 14,2 млрд. грн.).

В 2002 році з'явилася тенденція до уповільнення економічного розвитку: рівень ВВП склав 4,6 відсотків. На фоні невеликого зменшення ВВП у 2002 році порівняно з попереднім спостерігається від'ємна динаміка споживчих цін (дефляція -0,6%). Це явище характери-

зується зниженням зайнятості, завантаженням виробничих потужностей, погіршенням прибутковості підприємств, що виступає першопричиною тенізації економічного обороту. При цьому спостерігався профіцит бюджету 0, 8% (за методологією МВФ).

В минулому 2003 році макроекономічні показники поліпшилися: ВВП зріс на 8,5% при наявному індексі споживчих цін - 8, 2%. Сальдо бюджету було відємним - дефіцит склав 0,489 млрд. грн., а у відсотках до ВВП - 0,2.

Україні треба переоцінити свою внутрішню політику і сконцентрувати внутрішній резервний потенціал на підтримку національного виробництва. Його можна залучити підвищенням економічної діяльності держави: влиттям грошової маси до економічного обігу, використанням бюджетного дефіциту, навіть якщо це спонукатиме до інфляційних процесів. Бюджетний дефіцит справляє стимулювальний вплив на господарюючих суб'єктів. В економіці ж, що функціонує в умовах неповної зайнятості, помірна інфляція є стимулом до економічного зростання, і платою за нього.

ВТО И УКРАИНА: ПРОБЛЕМЫ ИНТЕГРАЦИИ.

Иванова Т.И., Савченко Е.С.

Вступление Украины во Всемирную торговую организацию является одним из приоритетов внешнеэкономической политики Украины, и этот процесс рассматривается Правительством как системный фактор развития экономики страны, либерализации внешней торговли, создания соответствующих условий для привлечения иностранных инвестиций. К положительным результатам вступления в ВТО можно отнести и такие, как:

- получение доступа на товарные рынки стран - участниц данной организации и улучшение условий торговли с ними;
- решение проблем антидемпинговых санкций;
- увеличение притока в страну более дешевого и качественного импорта;
- отказ правительства от налоговых и пошлинных льгот, списание налоговой задолженности;